

FUNDED BY AusAID

Australian Government
Aid Program

LIVE & LEARN
Environmental Education

VAQAQACOTAKI NI VAKAVAKARAU:

“Na vakaqacotaki ni veitikotiko me ra vakarautaki kina revurevu ni veisau ni draki ena noda vanua”

Na veivakarautaki e vukea me rawa ni da vakamatautaki ka ciqoma na veisau

Vaqaqacotaki ni Vakavakarau – Na vakaqacotaki ni veitikotiko me ra vakamatautaki ira kina revurevu ni veisau ni draki ena noda vanua’ – na project oqo ka vakailavotaka na Tabana ni dausoli veivuke ena Matanitu o Ositerelia (Australia), na AusAid, vakatabakidua ki na kena taqomaki ka vakavinakataki na veisemati ni yaubula ena veibaravi kei na kena laurai ka sotavi na gagadre ni veitikotiko vakaitaukei.

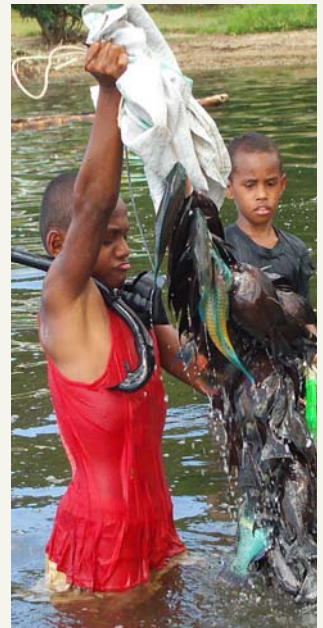
Nai naki levu ni veiqaravi [project] oqo sai koya na kena vakalailaitaki na revurevu ni veisau ni draki kina veitikotiko kara kovuti ena project.

Ena vakavotukanataki oqo ni bera na yabaki 2013 ka na vaqaqacotaki na veisemati ni veitabana era vakaitavi ena kina biu vata na lawa ni veisau ni draki. E inaki momoto ni veitabana ka ratou vakaitavi ena sasaga

oqo; na Tabana ni WWF, Department of Environment (Tabana ni Yaubula), Land Use Planning (Tabana ni Vakayagataki Qele Matau), kei na Live and Learn Environment Education, me vakavotukana nai tuvutava oqo ena kina vakayagataki e dua nai walewale ni veivakamatautaki ki na veisau ni draki.

Oqo e kovuti kina na kina tarai cake nai vakatagedegede ni nodra rawa ni vorata na veisau na veidogo, veivutia kei na veiyaubula ena dela ni vanua ena vanua e vakayacori tiko kina na veiqaravi.

Na veiqaravi oqo e kenai naki me kilai, vakaraitaki, ka taqomaki na veikabula ka rawa ni vukea na veitikotiko na kina yaubula kei na vanua era bula kina ena kina vaqaqacotaki na veivakarautaki me baleta ena veibaravi mai na revurevu ni veisau ni draki.

© MONIFA FLU / WWF SPPD

Yasana Ni Veiqaravi

Yasana o Ba

Levu ni Vanua: 2,708km²

Wiliwili ni Lewenivanua: 231,760

Rabailevu ni vakaso ni wai: 948 km²

Wiliwili ni lewenivanua ena 1 na kilomita vakarivirivi: 86 na tamata ena 1 na kilomita vakarivirivi

Bisinisi lelevu: Suka, Varo ni kau, Saravanua, keli koula/nuku

Wiliwili ni tikina ena loma ni Yasana: 21

Yasana o Macuata:

Levu ni Vanua: 2094 km²

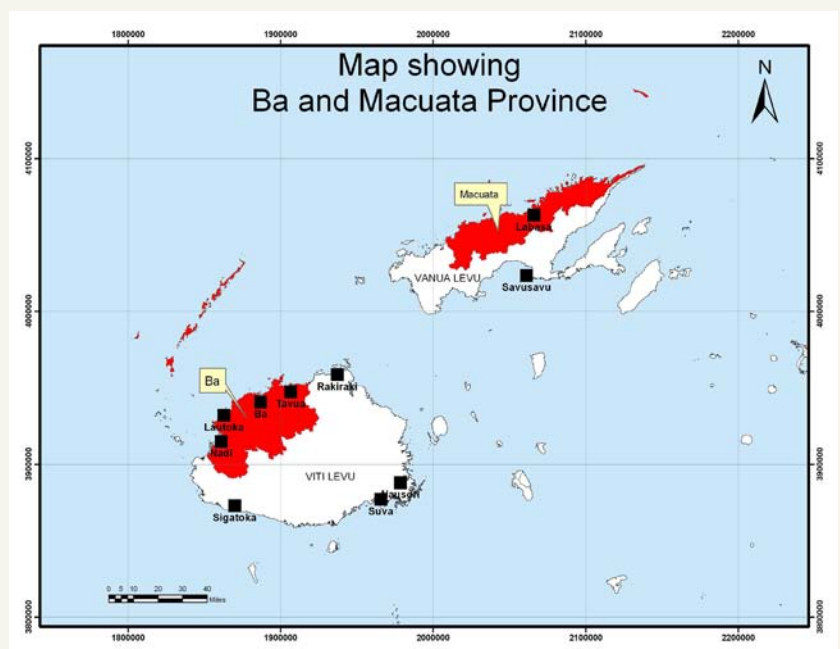
Wiliwili Ni Lewenivanua: 72,441

Wiliwili ni lewenivaua ena dua na kilomita vakarivirivi: 35 na tamata 1 na kilomita vakarivirivi

Vakacaca ni rabailevu ni vakaso ni wai: 207 km²

Bisinisi lelevu: Suka, Varo ni kau, keli vatu talei

Wiliwili ni tikina ena loma ni yasana: 12

VEIKA ME RAWATI

Sa inaki talega ni project oqo me matata na veisemati ni vei tuvatuva ni veitikotiko, na taoni, tikina kei na yasana ena kena veivakarautaki me baleta na veisau ni drake. E namaki me na semati na veituvatuva oqo kina tuvatuva levu ni matanitu me baleta na;

Vakatoroicaketaki Ni Kila Ka:

Vakaratoroicaketaki na nodra kila na dauniveiqaravi ena loma ni Yasana me ra kovuta nai tuvatuva ni vakavakarau kina veisau ni draki, ena nodra veituvatuva. Oqo ena vakarautaka e dua nai vakatagedegede ni veisemati kei na veitaratara me vukei kina na veitikina kei na veikorokoro mera taurivaka nai tavi dodonu ni nodra vakavakarau ki na veisau ni draki.

Vakarabailevutaki Ni Kila Ka:

Vakayagataki nai walewale vou ni kena vakarabailevutaki na nodra kila ka nai taukei me baleta na nodra vakamatautaki ira ki na veisau ni draki. Oqo ena vakalailaitaka nai vakatatao kina kena vakadeuci na ririko, tuvani nai tuvatuva ni vakavakarau kei na kena vakamuri na ituvatuva oqo.

Veisemati Ni Lawa:

Na nodra veisemati vinaka na veitabana ena loma ni yasana, tikina kei na veikoro vakavalagi ena nodra veiqaravi, ena kena vukei na nodra veiwekani kei na lawa ni matanitu, vakatabakidua ki na veivakatoroicaketaki kei na qaravi ni veibaravi.

Na Veivakamatautaki Ni Veitikotiko:

E na vakarautaki e levu na sala me ra wasea ka vakaitavitaki ira kina na veitikotiko ena kena yaco mai na revurevu ni veisau ni draki ka veisemati kei na gagadre ni yasana, matanitu, pasifika kei na vuravura.

Na project e vukeya talega na kena tauyavuaki kei na kena cakacakataki na veituvatuva eso ni vakavakarau kina veisau ni draki kei na ke na vukei me mapetaki na veibaravi ka ra na rawa ni vakaleqai mai na revurevu ni veisau ni draki. Na ituvatuva oqo e na tokona na kena maroroi na veivanua kilai tu me vanua bulabula.

2011 Tekitekivu: Tuvai ni Takete mai na Yasana, Veitalanoa kei ira na dauniveiqaravi ena korovakavalagi e Labasa, Vakavulici o ira na dauniveituberi ena veitikina, Vakadidike ni vakayagataki qele, enai vakaso ni wai, veitokoni me baleta na maroroi ni yaubula ena delanivanua kei na uciwai.

Wasewase e Loma: Tuvatuva ni Vakau itukutuku kei na vunautaki nai tukutuku ni kena maroroi na dogo ena veitabana ni vakau itukutuku; Mata digitaki mera na vunautaka nai tukutuku ni kena maroroi na delanivanua, uciwai kei nai vakadinadina ni veisau ni draki; Vakacokotaki ni vanua digitaki kara sa vakaleqai; Volaitukutuku ni veika sa qaravi, Vakayacori ni veika me qaravi ena kena sotavi na veisau ni draki, Bose ni kena sotavi na veisau ni draki ni noda vanua kei na bose ni veiyasana, Yadrayadravi kei na Raici lesuvi ni Tuvatuva kei na kena cakacakataki.

Tinitini ni Wasewase: Volai na itukutukutaki ni veika kece sa qaravi.

Kevaka eso tale na vakatataro

Kerei mo ni qai vetaratara kina
WWF South Pacific Programme
4 Ma'afu Street,
Private Mail Bag,
Suva
Phone: (679) 3315 533
Fax: (679) 3315 410
www.wwfpacific.org.fj

Why we are here

To stop the degradation of the planet's natural environment and to build a future in which humans live in harmony with nature.

www.wwfpacific.org.fj